Original Article

The relationship between health literacy and selfcare ability in patients with hypertension

Fazel Dehvan 10, Bolur Moradi 20, Mahsa Rouhi 30, Reza Ghanei Gheshlagh *40

ARTICLE INFO

Corresponding Author: Reza Ghanei Gheshlagh e-mail addresses: rezaghanei30@gmail.com

Received: 4/Oct/2022 Modified: 20/Dec/2022 Accepted: 21/Dec/2022 Available online: 18/Jun/2023

Keywords:

Hypertension self-care health literacy

ABSTRACT

Introduction: Hypertension is one of the most common cardiovascular diseases worldwide. Self-care ability in patients with hypertension can be influenced by various factors, such as health literacy. The aim of this study was to determine the relationship between health literacy and self-care ability in patients with hypertension.

Methods: This cross-sectional descriptive correlational study employed a convenience sampling method to investigate 120 hypertensive patients referred to medical centers in Sanandaj, Iran, between November 2018 and February 2019. The inclusion criteria included age between 30 and 75 years, diagnosis of hypertension by a specialist, and diagnosis of hypertension at least six months ago. A demographic characteristics checklist and standard hypertension self-care questionnaires (HSCALE) and Adult Health Literacy Assessment (HELIA) were used to collect data. Data were analyzed with SPSS version 16 software. A significance level of 0.05 was considered.

Results: The mean and standard deviation of patients' self-care scores and health literacy were 56.1 ± 8.6 and 117 ± 25.2 , respectively. There was a positive and significant correlation between the mean scores of self-care and health literacy (r=0.409, P=0.001), with health literacy scores increasing in line with a rise in self-care scores.

Conclusion: Considering the observed relationship between health literacy and self-care, it seems necessary to perform educational interventions aimed at promoting the health literacy of patients with hypertension.

¹ Instructor, Clinical Care Research Center, Research Institute for Health Development, Kurdistan University of Medical Sciences, Sanandaj, Iran.

² M.Sc Student, Student Research Committee, Kurdistan University of Medical Sciences, Sanandaj, Iran.

³ Nursing expert, Shariati hospital, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

⁴ Assistant Professor, Spiritual Health Research Center, Research Institute for Health Development, Kurdistan University of Medical Sciences, Sanandaj, Iran.

Extended Abstract

Introduction

Hypertension, a chronic disease characterized by elevated arterial blood pressure, is a prevalent global health disorder. It poses a significant public health challenge in both developed and developing countries. Hypertension is defined as a systolic blood pressure of 140 mmHg or higher, a diastolic blood pressure of 90 mmHg or higher, or both. [1] About 31.1% of the world's adult population lives with high blood pressure. [2,3] It is projected that by 2025, the number of individuals affected by hypertension will reach 1.56 billion globally. [4] In Iran, about 14% to 34% of people suffer from high blood pressure. [5] It is projected that by 2025, the number of individuals affected hypertension will reach 1.56 billion globally. Hypertension ranks as the third leading cause of death globally and is often referred to as the silent killer because of its lack of obvious symptoms. [6] In order to and control prevent the potential complications of this disease, it seems necessary to promote self-care behaviors in these patients. [7] Self-care encompasses a undertaken by of activities individuals to maintain their health and enhance their overall quality of life, thereby promoting longevity and well-being. [8] Self-care in the context of high blood pressure is a dynamic and active process that requires knowledge, attitude, discipline, commitment. self-control. empowerment, self-efficacy, and includes a diet rich in fruits and vegetables, smoking cessation, proper physical activity, of antihypertensive regular use medications, weight loss, and reduction in saturated fat and salt intake. Engaging in self-care activities enables individuals to sustain health, well-being, and adaptive capacity. Furthermore, such activities can decrease disability, lower treatment costs,

mitigate common complications associated with the disease, and enhance clinical outcomes, thereby reducing the frequency of patient re-hospitalization. [9] Health literacy refers to cognitive and social skills that determine individuals' motivation and ability to obtain, understand, and apply health promotion information. With its ability to elucidate health-promoting behaviors and guide decision-making in the realm of health, health literacy can be viewed as a form of empowerment. [10] Patients with low health literacy exhibit inadequate self-care behaviors and struggle effectively manage their health conditions. A prevalence of low health literacy is observed particularly in the case of chronic diseases such as high blood pressure, placing affected individuals at risk of adverse outcomes. Conversely, high health literacy emerges as a significant factor in bolstering self-care ability in these patients. [11] High health literacy allows patients to properly understand and evaluate health information. Additionally, literacy facilitates self-care health behaviors in patients. [12] Considering the importance of health literacy in promoting self-care behaviors in patients with high blood pressure, the present study was conducted to investigate the relationship between health literacy and self-care ability in patients with high blood pressure in Sanandaj, Kurdistan province, Iran.

Methods

The current descriptive correlational study was conducted on patients with high blood pressure in 2017. The study population included all patients with high blood pressure referred to medical centers in Sanandaj, Iran. In this study, 120 eligible patients were selected through the convenience sampling method. The inclusion criteria were as follows: willingness to participate in the study, age between 30 and 65 years (>30 and <65), a confirmed diagnosis of high blood pressure by a specialist physician, and a minimum of six months since the initial diagnosis of blood pressure. Incomplete questionnaires were excluded from the analysis. After receiving the necessary permission from the ethics committee of Kurdistan University of Medical Sciences (IR.MUK.REC.1397.209) and providing detailed explanations about the study objectives, we obtained written informed consent from all participating patients. Patients were also assured that all their information would be kept confidential. In order to comply with ethical standards, we distributed the questionnaires anonymously among the patients. A three-part questionnaire was used to collect the research data. The first part focused on demographic characteristics, including age, gender, marital status, occupation, education, place of residence, insurance, family income, duration of high blood pressure, and history of hospitalization due to high blood pressure. Hypertension Self-Care Activity Level Effects (HSCALE), a questionnaire developed by Han et al. [13], was used in the second part of the questionnaire to assess self-care. HSCALE consists of 20 items with a 4-point Likert response scale (1: never, 2: occasionally, 3: often, and 4: always). The total score varies between 20 and 80, with higher scores indicating a higher level of self-care. The psychometric properties of the Persian version of this tool have been validated in the study conducted by Ghanei Gheshlagh et al. [14]. The reliability of the Persian version of this questionnaire has been confirmed in the study by Peyman et al. [15]. In the current study, the reliability of

this tool was based on a Cronbach's alpha coefficient of 0.79. In the third part, the Health Literacy for Iranian Adults (HELIA) questionnaire was used. This questionnaire contains 33 items organized into five dimensions, with a 5-point Likert response scale. [16] The dimensions of the questionnaire include access (items 1 to 6), reading skills (items 7 10), comprehension (items 11 to 17), evaluation (items 18 to 21), and decision-making and application of health information (items 22) to 33). One notable advantage of this tool is its applicability across different population groups, as it is not specific to a particular occupation or educational background. The reliability of the HELIA tool was reported as 0.89 in the study by Ansari et al. [17]. In the present study, the reliability of this tool was 0.81. The data were analyzed by using SPSS-16 software, with a significance level set at 0.05 (P < 0.05). Descriptive statistics, including frequency, percentage, mean, and standard deviation (SD), were employed to analyze the data. Pearson's correlation coefficient was used to examine the relationship between quantitative variables, while linear regression was employed to predict the dependent variable.

Results

This study included 120 patients with high blood pressure, with a mean age of 52.8 ± 9.82 (range, 30–75) years. The mean duration of high blood pressure among the participants was 5.6±5.11 years. Most of the participants in this study were married (84.2%),housewives (39.2%),urban residents (89.2%), and health insurance holders (83.3%).The demographic characteristics of the study population are given in Table 1.

Table 1. Demographic characteristics of the patients

Vari	ables	Frequency	Percentage
Gender	Female	61	50.8
Gender	Male	59	49.2

Health literacy and self-care ability in patients with hypertension

Table 1. Continue

Varia	bles	Frequency	Percentage
Marital status	Married	101	84.2
Wartar status	Single	19	15.8
	Homemaker	47	39.2
	Worker	10	8.3
Occupation	Government's employee	28	23.3
	Self-employment	9	7.5
	Retired	26	21.7
	Elementary	23	19.2
Education	Middle school	6	5
Education	High school	22	18.3
	University	101 19 47 10 28 9 26 23 6 23 6 22 35 107 13 100 20 Rials 38 uls 34	29.2
Residence	Urban areas	107	89.2
Residence .	Rural areas	13	10.8
Insurance	Yes	100	83.3
msurance -	No	20	16.7
	Less than 10 million Rials	38	31.7
Monthly family income	10 to 20 million Rials	34	28.3
	Above 20 million Rials	48	40
History of hospitalization due	Yes	41	34.2
to high blood pressure	No	79	65.8

The patients' self-care and literacy scores were 56 ± 1.61 (out of a total score of 80) and 117 ± 25.21 (out of a total score of 165), respectively. The mean health literacy scores for different sections were as follows: reading, 11.66 out of 20; access, 21.29 out of 30; comprehension, 26.02 out of 35; evaluation, 14.41 out of 20; and decision-making and behavior, 43.63 out of 60. There was a significant correlation between the mean scores of self-care and

health literacy (r=0.409, P=0.001), with the overall score of self-care increasing in line with a rise in health literacy scores. In addition, there was a positive and significant correlation between the self-care score and the scores for all domains of health literacy. The highest and lowest correlations were observed in the decision-making (r=0.674, P<0.01) and access (r=0.122, P<0.05) dimensions, respectively.

Table 2. Correlation between self-care and health literacy dimensions

Variables	Self-care	Access	Reading	Comprehension	Evaluation	Decision making
Self-care	1					
Access	0.122***	1				
Reading	0.209**	0.622^{*}	1			
Comprehension	0.270**	0.690*	0.633*	1		
Evaluation	0.288**	0.581*	0.631*	0.761^{*}	1	
Decision making	0.674**	0.399*	0.461*	0.604^{*}	0.906^{*}	1

P<0.05***

P<0.01**

P<0.001*

In order to investigate the impact of each predictor variable (i.e., health literacy dimensions) on the dependent variable (i.e.,

self-care), we conducted a step-by-step regression analysis. The findings are presented in Table 3.

Model		Sum of Squares	Mean Square	df	F	P	R	$\mathbb{R}^2$	Adj R ²
1. Decision- making	Regression	4010.852	4010.852	1	98.209	0.001	0.674	0.454	0.450
	Residual	4819.140	40.840	118					
	Total	8829.992		119					
2. Decision-	Regression	4270.238	2135.119	2					
making +	Residual	4559.753	38.972	117	54.786	36 0.001	1 0.695	0.484	0.475
comprehension	Total	8820 002		110	]				

Table 3. Results of the linear regression analysis

The dimensions of decision-making and comprehension were included in the model. In the first step, the decision-making variable was included in the regression equation as it exhibited the strongest correlation with the dependent variable. This variable alone accounted for 45.4% of the variation in self-care among patients. In dimension the next steps, the comprehension (along with decisionmaking) could explain 48.4% of self-care in patients. The share of understanding in explaining self-care alone was 3%, which is considered very low.

Discussion

The present study was conducted to investigate the relationship between health literacy and self-care ability in patients with high blood pressure. Self-care behavior plays a crucial role in controlling and managing high blood pressure, encompassing practices such as regular blood pressure monitoring, abstaining from smoking, reducing salt intake, managing stress, and engaging in physical activity. The findings of the present study showed that the level of self-care in patients with high blood pressure was higher than the average, which is consistent with the results reported by Peyman et al. [15]. In contrast, Izadirad et al. [1] reported a low level of self-care among women with high blood pressure, which is contrary to the results of

the present study. The lower level of selfcare among women with high blood pressure can be attributed to their greater domestic roles and responsibilities, less engagement in sports activities, and fewer opportunities to prioritize self-care behaviors. However. further comprehensive research is needed to explore this topic thoroughly. In the present study, patients exhibited above-average levels of health literacy across various dimensions? Similar findings were reported in the study by Peyman et al. [15], where most patients had sufficient health literacy. However, the results reported by Rahmati et al. [12] were inconsistent with those of the present study as over two-thirds of their patients had borderline or insufficient health literacy. This disparity can be due to the patients' higher average age and lower education levels in that study. Nowadays, with the expansion of public awareness and knowledge about chronic diseases. individuals tend to have higher health literacy regarding disease processes and how to control and manage them. High health literacy among individuals with chronic diseases, such as high blood pressure, can enhance their understanding of the information and guidance provided by healthcare professionals, ultimately improving their self-care ability reducing treatment costs. In the present study, not only was there a high overall

Health literacy and self-care ability in patients with hypertension

level of health literacy, but the scores for different health literacy dimensions were also notably high. This finding aligns with the results of the study by Barati et al. [18], where all dimensions of health literacy were reported at an average and relatively favorable level. The highest scores in the current study were observed for the dimensions of comprehension, evaluation, and decision-making, which is consistent with the results of the studies by Barati et al. [18] and Tavousi et al. [19]. Given the chronic nature of the disease and the aging population affected, understanding the disease process and the training offered regarding disease control and treatment plays a crucial role in determining the level of health literacy, thereby improving selfcare behaviors. Furthermore, the present study showed that there was a positive and significant correlation between self-care and health literacy and all its dimensions; that is, self-care ability improved with increases in health literacy. The results of the linear regression analysis showed that the two variables of decision-making and comprehension together accounted for nearly half of the total variance in self-care. Contrary to the study by Peyman et al. [15], where self-care behaviors were not found to be related to health literacy. Barati et al. [18] reported a positive and significant correlation between self-care ability and health literacy (and its various dimensions), which is consistent with the results of our study. According to the study by Fu et al [20], increasing the level of literacy among patients with high blood pressure was

directly related to improving their ability to control their blood pressure at home. Similarly, Ghaffari-Fam et al. [21] reported health literacy as an important factor in selfcare and blood pressure control among patients. Considering the results of various studies, it can be concluded that individuals with lower levels of health literacy have less ability to practice self-care behaviors, can ultimately hinder management and control of their disease. The main limitation of this research had to do with the self-reported nature of patient statements regarding their self-care behaviors, which might not always align perfectly with their actual self-care practice. To improve self-care performance among patients with hypertension, future studies can explore interventions targeting specific areas of health literacy. Considering that self-care behaviors are influenced by culture, it is suggested to systematically review various studies conducted in Iran (a country with different and diverse cultures) and evaluate the overall level of self-care behaviors in these patients. Given the direct and significant correlation of health literacy and its dimensions with self-care ability in patients with high blood pressure, it is necessary to recognize health literacy as one of the most important factors in improving self-care among these patients. Health systems should prioritize efforts to enhance patients' health literacy by developing accessible and practical programs and models at the community level in order to promote selfcare effectively.

References

- Izadirad H, Masoudi Gh, Zareban I. Evaluation of efficacy of education program based on BASNEF model on self-care behaviors of women with hypertension. international journal of basic science in medicine. 2014;6(1):42-51. [In Persian]
- 2. Bawazier LA, Sja'bani M, Irijanto F, Zulaela Z, Widiatmoko A, Kholiq A, et al. Association of serum uric acid, morning home blood pressure and cardiovascular risk factors in a population with previous prehypertension: A cross-sectional study. BMJ Open. 2020;10(9):1-11.
- 3. Xiong P, Liu Z, Xiong M, Xie F. Prevalence of high blood pressure under 2017 ACC/AHA guidelines: A systematic review and meta-analysis. J Hum Hypertens. 2021;35(3):193-206.

Winter 2022, Vol 25, Issue 4

- 4. Gajraj V, Parmar R, Sharma B, Mishra PK. Effect of shirodhara in the management of essential hypertension-a review article. World J Pharm Res. 2020;9(11):426-32.
- 5. Shanbehzadeh M, Kazemi-Arpanahi H, Arzani-Birgani A, Karimyan A, Mobasheri F. Improving hypertension surveillance from a data management prospective: Data requirements for implementation of population-based registry. J Educ Health Promot. 2020;9:1-8.
- 6. Bayrami Sh, Fathi Y, Mohammadinasab S, Barati M, Mohammadi Y. Relationship between self-care behaviors and quality of life among hypertensive patients visiting comprehensive health centers in Hamadan, Iran. Journal of Education and Community Health. 2017;4(1):20-7. [In Persian]
- 7. Lukman NA, Leibing A, Merry L. Self-care experiences of adults with chronic disease in Indonesia: An integrative review. Int J Chronic Dis. 2020;2020:1-17.
- 8. Narasimhan M, Allotey P, Hardon A. Self care interventions to advance health and wellbeing: A conceptual framework to inform normative guidance. BMJ. 2019;365:1-4.
- 9. Pourmand Gh, Doshmangir L, Ahmadi A, Noori M, Rezaeifar A, Mashhadi R, et al. An application of the theory of planned behavior to self-care in patients with hypertension. BMC Public Health. 2020;20(1):1-8.
- 10. Mahmoodi H, Dalvand S, Ghanei Gheshlagh R, Kurdi A. A systematic review and meta-analysis of health literacy in the Iranian population: Findings and implications. Shiraz E Med J. 2019;20(4):1-10.
- 11. Oh JH, Park E. The impact of health literacy on self-care behaviors among hypertensive elderly. Korean Journal of Health Education and Promotion. 2017;34(1):35-45.
- 12. Rahmati M, Rejeh N, Heravi Karimooi M, Tadrisi D. Investigating the relationship between health literacy and adherence with treatment regimen in the elderly with hypertension. Iranian Journal of Nursing Research. 2018;13(5):15-22. [In Persian]
- 13. Han H-R, Lee H, Commodore-Mensah Y, Kim M. Development and validation of the hypertension self-care profile: A practical tool to measure hypertension self-care. J Cardiovasc Nurs. 2014;29(3):1-16.
- 14. Ghanei Gheshlagh R, Parizad N, Ghalenoee M, Dalvand S, Farajzadeh M, Ebadi A. Psychometric properties of persian version of hypertensioself-care profile in patients with high blood pressure. Koomesh. 2019;21(1):25-32. [In Persian]
- Peyman TS, Pirzadeh A, Hasnzadeh A, Mostafavi F. The relationship of self-care behaviors and health literacy in patients with hypertension in Isfahan City, Iran, in 2015-2016. Journal of Health System Research. 2017;13(3):381-7. [In Persian]
- 16. Montazeri A, Tavousi M, Rakhshani F, Azin A, Jahangiri K, Ebadi M, et al. Health literacy for Iranian adults (HELIA): Development and psychometric properties. Payesh. 2014;13(5):589-99. [In Persian]
- 17. Ansari M, Shahdadnejad E, Khalediyan M, Salajegheh M. Survey of health literacy of people referred to the libraries of public libraries foundation. Health Information Management. 2017;14(5):224-7. [In Persian]
- 18. Barati M, Bayat F, Asadi Z, Afshari Moshir F, Afshari M. Relationship between health literacy and self-care behaviors in hypertensive patients. Journal of Education and Community Health. 2020;7(2):89-96. [In Persian]
- 19. Tavousi M, Haeri Mehrizi A, Rafiefar Sh, Solimanian A, Sarbandi F, Ardestani M, et al. Health literacy in Iran: Findings from a national study. Payesh. 2016;15(1):95-102. [In Persian]
- 20. Fu SN, Dao MC, Wong CKH, Cheung BMY. The association of health literacy with high-quality home blood pressure monitoring for hypertensive patients in outpatient settings. Int J Hypertens. 2020;2020:1-15.

Health literacy and self-care ability in patients with hypertension

21. Ghaffari-Fam S, Sarbazi E, Ardabili F, Babazadeh T, Darghahi G, Jafaralilou H. The role of health literacy in hypertension control: A cross-sectional study in Iran. Ann Ig. 2020;32(3):263-73.

مقاله اصيل

ارتباط سواد سلامت با توانایی خود مراقبتی در بیماران مبتلا به فشارخون بالا

فاضل دهون الله المور مرادي الله الله مهسا روحي الله وضا قانعي قشلاق ۴۰ الله

ٔ مربی، مرکز تحقیقات مراقبت بالینی، پژوهشکده توسعه سلامت، دانشگاه علوم پزشکی کردستان، سنندج، ایران.

ً دانشجوی کارشناسی ارشد، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی کردستان، سنندج، ایران.

^۳کارشناس پرستاری، بیمارستان شریعتی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران .

ً استادیار، مرکز تحقیقات سلامت معنوی، پژوهشکده توسعه سلامت، دانشگاه علوم پزشکی کردستان، سنندج، ایران.

اطلاعــات مقاله

نویسنده مسئول: **رضا قانعی قشلاق** رایانامه:

rezaghanei30@gmail.com

وصول مقاله: ۱۴۰۱/۰۷/۱۲ اصلاح نهایی: ۱۴۰۱/۰۹/۲۹ پذیرش نهایی: ۱۴۰۱/۰۹/۳۰ انتشار آنلاین: ۱۴۰۲/۰۳/۲۸

واژههای کلیدی:

فشارخون بالا خودمراقبتی سواد سلامت

چکیــــده

هقدهه: فشارخون بالا یکی از بیماریهای شایع قلبی-عروقی در سرتاسر جهان است. توانایی خودمراقبتی در این بیماران میتواند تحت تأثیر عوامل مختلفی مانند سواد سلامت قرار بگیرد. مطالعه حاضر با هدف تعیین ارتباط بین سواد سلامت با توانایی خودمراقبتی در بیماران مبتلا به فشارخون بالا انجام شد.

روش ها: پژوهش حاضر، مطالعه مقطعی از نوع توصیفی همبستگی است که در بازه زمانی آذر تا اسفند ۱۳۹۷ انجام شد. در این پژوهش، ۱۲۰ بیمار مبتلا به فشارخون بالا مراجعه کننده به مراکز درمانی شهر سنندج به صورت نمونه گیری در دسترس وارد مطالعه شدند. معیارهای ورود به مطالعه شامل سن بیشتر از ۳۰ و کمتر از ۷۸ سال، تشخیص بیماری پزشک متخصص و سپری شدن بیش از ۶ ماه از تشخیص بیماری بود. جهت جمع آوری دادههای پژوهش از فرم مشخصات جمعیت شناسی و پرسشنامههای استاندارد خودمراقبتی در فشارخون بالا و سنجش سواد سلامت بزرگسالان استفاده شد. دادهها با نرم افزار SPSS نسخه ۱۶ تحلی لشد. سطح معنی داری ۷۰/۰ در نظر گرفته شد.

نتیجه گیری: با توجه به ارتباط بین سواد سلامت و خودمراقبتی، اجرای مداخلات آموزشی در جهت ارتقای سواد سلامت بیماران مبتلا به فشارخون بالا ضروری به نظر میرسد.

فشارخون بالا، يك اختلال سلامت شايع در تمام نقاط جهان است که یک چالش بهداشت عمومی در کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه محسوب می شود. [۱] فشار خون بالا، بيماري مزمني است كه باعث افزايش فشارخون شريانها می شود و در اثر این افزایش فشار، قلب برای حفظ گردش خون در رگهای خونی، شدیدتر از حالت طبیعی فعالیت مى كند. فشارخون سيستولى ١٤٠ ميلى متر جيوه يا بالاتر، فشارخون دیاستولی ۹۰ میلیمتر جیوه یا بالاتر و یا هر دو با هم به صورت فشارخون بالا در نظر گرفته می شود. [٢] حدود ٣١/١ درصد از جمعيت بزرگسالان جهان با فشارخون بالا زندگی می کنند [۳,۴] و پیش بینی شده است که تا سال ۲۰۲۵، حدود ۱/۵۶ میلیارد نفر در جهان به این بیماری دچار خواهند شد.[۵] بنا بر گزارشها، در ایران نیز حدود ۱۴ تا ۳۴ درصد افراد به فشار خون بالا مبتلا هستند. [۶] عوارض معمول فشارخون شامل آسیب قلبی-عروقی، کلیوی، مغزی و عوارض چشمی است. فشارخون بالا، سومین عامل مرگ ومیر در جهان است و به دلیل نداشتن نشانه های آشکار، به قاتل خاموش معروف است. [٧] نيمي از مبتلايان از بيماري خود بى خبر هستند. بنابراين، تنها نيمى از افراد مبتلايان به فشارخون بالا از مشكل خود مطلع هستند و فشارخون خود را در حد طبیعی حفظ می کنند. علاوه بر پیامدهای پزشکی، كنترل فشارخون بالا و درمان آن هزينهبر است. به عنوان مثال، فشارخون بالا یکی از دلایل اصلی برای مراجعه به پزشک است. همچنین، مراجعات مرتبط با فشارخون بالا به بخش اورژانس در حال افزایش است. بیماران مدت زمان بیشتری در بیمارستان ها بستری می شوند و هزینه زیادی به بیماران سیستم بهداشتی درمانی تحمیل می شود. کنترل فشار خون بالا پس از ابتلا به آن اهمیت بسیاری دارد تا احتمال ایجاد عوارض در اثر آن کم شود. [۸] به منظور پیشگیری و کنترل بیماری های مزمن، توجه به خودمراقبتی بیماران ضروری به نظر مىرسد. [٩] منظور از خودمراقبتى، مجموعه فعاليت-هایی است که فرد برای حفظ سلامتی و بهبود کیفیت زندگی خود انجام مىدهد و به او كمك مى كند تا زندگى طولانى تر

و با کیفیت تری داشته باشد. [۱۰] منظور از خودمراقبتی در فشار خون بالا، فرایندی پویا و فعال است که به دانش، نگرش، نظم، تعهد، خودکنترلی، توانمندسازی و خودکارآمدی نیاز دارد و شامل رژیم غذایی غنی از میوه و سبزیجات، ترک سیگار، فعالیت فیزیکی مناسب، مصرف داروهای ضد فشارخون، کاهش وزن، کاهش مصرف چربی های اشباع و نمک است. فعالیت های خود مراقبتی مى تواند فرد را به حفظ سلامتى و خوب بودن سوق دهد. خودمراقبتی میزان ناتوانی، از کارافتادگی، هزینههای درمانی و عوارض بیماری را کاهش می دهد و با بهبود پیامدهای بالینی، سبب کاهش دفعات بستری مجدد بیمار می شود. [۱۱] خودمراقبتی در بیماران مبتلا به فشار خون بالا می تواند با کاهش خطر ابتلا به بیماری های قلبی عروقی و سکته مغزی، بهبود سلامت عمومی، کاهش هزینههای درمانی و بهبود كيفيت زندگي همراه باشد. [۱۲] خود مراقبتي يكي از مراقبتهای اولیه برای بیماران مبتلا به بیماریهای مزمن به منظور بهبود کیفیت زندگی و کاهش هزینههای مراقبتهای بهداشتی در نظر گرفته می شود. با وجود فواید قابل مشاهده رفتارهای خود مراقبتی در فشار خون بالا، افراد اغلب رفتارهای خودمراقبتی توصیه شده را نادیده گرفته و از فشار خون بالای کنترل نشده رنج میبرند. [۱۳] رفتار خود مراقبتی و كنترل فشارخون در بيماران با سواد سلامت محدودتر، ضعیف تر است. بنابراین، سواد سلامت بالا را می توان یکی از عوامل موثر در افزایش توانایی خودمراقبتی این بیماران دانست. [۱۴] سواد سلامت به مهارت های شناختی و اجتماعی اطلاق می شود که تعیین کننده انگیزه و توانایی افراد را برای دستیابی، در ک و به کار گیری اطلاعات ارتقای سلامت است. با توجه به این که سواد سلامتی به تصمیم گیری افراد در زمینه سلامت در زندگی اشاره دارد و قادر است رفتارهای ارتقاء دهنده سلامت را تبیین کند، می توان آن را نوعی توانمندی دانست. [۱۵] سواد سلامت بالا به بیماران اجازه می دهد با ارزیابی و درک مناسب اطلاعات بهداشتی به فعالیتهای روزانه بپردازند. همچنین، سواد سلامت تسهیل کننده رفتارهای خودمراقبتی در بیماران

محسوب می شود. [19] در مطالعه پیمان و همکاران [۱۷] در صد بالایی از بیماران مبتلا به فشار خون بالا از سواد سلامت بالایی برخوردار بودند. با این وجود، پایین بودن سطح سوادسلامت در بیماران مبتلا به فشارخون بالا نیز در مطالعات مختلف دیگری گزارش شده است. پایین بودن سطح سواد سلامت در افراد مبتلا به بیماری های مزمن مانند فشارخون بالا، شایع تر بوده و افراد مبتلا در معرض خطر پیامدهای ناشی از آن قرار دارند. [۱۶،۱۸،۱۹] با توجه به نتایج مختلف مطالعات صورت گرفته، اهمیت سوادسلامت در ارتقای رفتارهای خودمراقبتی در بیماران مبتلا به فشارخون بالا و همچنین، نبود مطالعهای در این زمینه در جامعه بیماران مبتلا به فشارخون بالا در سطح شهر سنندج، مطالعه حاضر با هدف تعیین ارتباط سواد سلامت با توانایی خودمراقبتی در بیماران مبتلا به فشارخون بالا در شهر سنندج انجام گرفت.

روش ها

مطالعه حاضر، پژوهشی مقطعی از نوع توصیفی همبستگی است که بر روی ۱۲۰ بیمار مبتلا به فشار خون بالا و مراجعه کننده به مراکز درمانی سطح شهر سنندج در سال ۱۳۹۷ انجام شد. بیماران به روش نمونه گیری در دسترس انتخاب شدند. معیارهای ورود به مطالعه عبارت بودند از: سن بین ۳۰ تا ۶۵ سال (>٣٠ و <٤٥)، تشخيص فشار خون بالا توسط پزشک متخصص و از زمان تشخیص بیماری فشارخون بالا حداقل شش ماه گذشته باشد. بیمارانی که تمایل به شرکت در مطالعه نداشتند از مطالعه کنار گذاشته شدند. برای انجام پژوهش، پس از کسب مجوز لازم از کمیته اخلاق دانشگاه علوم پزشكى كردستان (IR.MUK.REC.1397.209) و توضیحات لازم پیرامون اهداف مطالعه، از واحدهای مورد پژوهش رضایتنامه کتبی و آگاهانه اخذ شد. جمع آوری دادههای پژوهش با پرسشنامه سه قسمتی صورت گرفت. قسمت اول در ارتباط با مشخصات جمعیت شناسی (سن، جنسيت، وضعيت تأهل، شغل، تحصيلات، محل سكونت،

بيمه، درآمد خانواده، مدت ابتلا به فشار خون بالا و سابقه بستری به علت فشار خون بالا) بیماران بود. در قسمت دوم پرسشنامه به منظور بررسی خودمراقبتی، از پرسشنامه Hypertension Self-Care Activity Effects|(HSCALE) استفاده شد. این پرسشنامه توسط هان و همكاران[۲۰] طراحي شده است. پرسشنامه HSCALE دارای ۲۰ گویه با پاسخ لیکرت ۴ درجه ای (۱: هرگز، ۲: گاه گاه، ۳: اغلب و ۴: همیشه) است. نمره کسب شده در این پرسشنامه بین ۲۰ تا ۸۰ متغیر است و نمره بالاتر به معنای سطح خود مراقبتي بالاتر است. اين ابزار توسط قانعي قشلاق و همکاران [۲۱] به فارسی ترجمه شده و ویژگی های روانسنجی آن تایید گردیده است. پرسشنامه حاضر در ایران در مطالعههای مختلف مورد استفاده قرار گرفته است. پایایی ابزار HSCALE در مطالعه پیمان و همکاران [۱۷] ۰/۸۶۲ بود. در مطالعه حاضر نیز پایایی ابزار روی ۳۰ نفر بیمار دارای فشار خون بالا بررسی شد که ضریب آلفای کرونباخ ۰/۷۹ بود. در بخش سوم از پرسشنامه سواد سلامت بزرگسالان Health Literacy for Iranian Adults (HELIA) ايراني استفاده شد. این پرسشنامه توسط منتظری و همکاران [۲۲] طراحی شد که شامل ۳۳ گویه و پنج بُعد است. پاسخ های این پرسشنامه به صورت لیکرت پنج درجهای است. ابعاد پرسشنامه سواد سلامت بزرگسالان ایرانی عبارتند از: دسترسی (گویههای یک الی شش)، مهارت خواندن (گویه-های هفت الی ۱۰)، فهم و درک (گویههای ۱۱ الی ۱۷)، ارزیابی (گویههای ۱۸ الی ۲۱) و تصمیم گیری و کاربرد اطلاعات سلامت (گویههای ۲۲ الی ۳۳) است. مزیت این پرسشنامه عمومی بودن آن است، یعنی متعلق به شغل، تحصیلات و گروه خاصی نیست، می تواند برای گروههای مختلف جمعیتی به کار گرفته شود و به خوبی و با دقت قابل قبول سطح سواد سلامت را مشخص نماید. پایایی ابزار HELIA در مطالعه انصاری و همکاران [۲۳] ۸/۹ بود. در مطالعه حاضر، پایایی این ابزار بر روی ۳۰نفر بیمار دارای

سواد سلامت و توانایی خود مراقبتی در بیماران مبتلا به فشارخون بالا

فشار خون بالا بررسی شد که ضریب آلفای کرونباخ ۱۸،۱ بود. داده ها با آزمون های میانگین، انحراف معیار، فراوانی و درصد توصیف شد. برای بررسی ارتباط بین متغیرهای کمّی از ضریب همبستگی پیرسون و برای پیش بینی متغیر وابسته از رگرسیون خطی گام به گام استفاده شد. تجزیه و تحلیل داده ها با نرمافزار SPSS نسخه ۱۶ انجام شد. سطح معنی داری p<۰/۰۵ در نظر گرفته شد.

الأشاه

در این مطالعه ۱۲۰ بیمار مبتلا به فشار خون بالا در شهر سنندج با میانگین سن $47/4 \pm 47/4$ سال و دامنه سنی 47 تا 47/4 سال بررسی شدند. میانگین مدت زمان ابتلا به فشار خون بالا در این بیماران $47/4 \pm 47/4$ سال بود. مشخصات جمعیت شناسی بیماران مورد مطالعه در جدول یک آورده شده است.

جدول ۱: مشخصات جمعیت شناسی واحدهای مورد پژوهش

درصد	تعداد	معیتشناسی	ویژگی جد
۵۰/۸	۶۱	زن	
44/4	۵۹	مرد	جنسیت
۸۴/۲	1.1	متاهل	وضعيت تاهل
10/A	19	مجرد	وصعیت ناهل
44/4	۴٧	خانه دار	
۸/۳	1.	کار گر	
YY/Y	۲۸	كارمند	شغل
٧/۵	٩	آزاد	
Y1/V	79	بازنشسته	
۲۸/۳	٣۴	بی سواد	
19/7	74	ابتدایی	
۵	۶	راهنمايي	تحصيلات
۱۸/۳	**	دبيرستان و ديپلم	
Y9/Y	٣۵	دانشگاهی	
۸٩/٢	1.4	شهر	محل سكونت
1.//	14	روستا	معل سدونت
۸٣/٣	1	دارد	پوشش بيمه
18/V	وماسهي	ندارد	پوسس بیمه
٣١/٧	٣٨	كمتر از اميليون تومان	
۲۸/۳	74	بین ۲–۱ میلیون تومان	در آمد خانواده
۴۰	۴۸	بیشتر از ۲میلیون تومان	
44/1	۴۱	دارد	سابقه بستری به علت
90/A	٧٩	ندارد	فشار خون بالا

۲۱/۲۹ از ۳۰، در بخش فهم و در ک ۲۶/۰۲ از ۳۵، در بخش ارزیابی ۱۴/۴۱ از ۲۰ و در بخش تصمیم گیری و رفتار ۴۳/۶۳ از ۶۰ بود. بین میانگین نمره خودمراقبتی با سواد سلامت همبستگی معنی داری و جود داشت $(p=\cdot/\cdot 1, r=\cdot/\cdot 0, r=\cdot)$

به طوری که با افزایش سواد سلامت نمره خودمراقبتی نیز افزایش پیدا می کرد. علاوه بر این، بین نمره خودمراقبتی با نمره تمام ابعاد سواد سلامت، همبستگی مثبت و معنی داری

وجود داشت. بیشترین و کمترین همبستگی به ترتیب مربوط به بعد تصمیم گیری $p<\cdot/\cdot1$ و $p<\cdot/\cdot0$ و دسترسی $p<\cdot/\cdot0$ و $p<\cdot/\cdot0$

جدول ۲: ماتریس همبستگی بین خودمراقبتی با ابعاد سواد سلامت

تصميم گيري	ارزيابى	فهم و درک	مهارت خواندن	دسترسی	خودمراقبتي	ابعاد سواد سلامت
					١	خودمراقبتي
				١	•/177***	دسترسى
			١	•/&**	·/Y· 9 **	مهارت خواندن
		١	•/۶٣٣*	•/99•*	•/٢٧•**	فهم و درک
	١	۰/۷۶۱*	•/941*	۰/۵۸۱*	•/٢٨٨**	ارزیابی
١	•/9•9*	•/\$•*	•/461*	• /٣٩٩*	•/874**	تصمیم گیری

p>·/· \dark *** p<·/· \dark ** p<·/· \dark **

به منظور بررسی سهم هریک از متغیرهای پیش بین (ابعاد سواد سلامت) روی متغیر ملاک (خودمراقبتی) از تحلیل رگرسیون

گام به گام استفاده شد. نتایج رگرسیون گام به گام در جدول سه گزارش شدهاند.

جدول شماره ٣: نتايج رگرسيون خطي گام به گام

ضریب تعیین تعدیل شده (Adj R ²)	ضریب تعیین (R ²)	ضریب همبستگی (R)	سطح معنی داری (P)	F آماره (F)	درجه آزادی (Df)	میانگین مربعات پراکندگی (MS)	مجموع مربعات پراکندگی (SS)	منبع تغییرات	مدل
٠/۴۵٠	•/۴۵۴	•/974	•/••1	91/709	111/	F.1./ADY F./AF.	FA19/1F+ AAY9/99Y	رگرسيون باقيمانده مجموع	۱. تصمیم گیری
•/۴٧۵	•/۴۸۴	•/۶٩۵	•/••1	۵۴/۷۸۶	Y 11V 119	7180/119 80/977	477-/747 400-/704 479-/997	رگرسیون باقیمانده مجموع	۲. تصمیم گیری و درک

نتایج نشان داد که تنها دو بعد تصمیم گیری و درک وارد الگو شدند. درگام اول، متغیر تصمیم گیری به دلیل دارا بودن بالاترین ضریب همبستگی با متغیر وابسته وارد معادله رگرسیون شد و ۴۵/۴ درصد از خودمراقبتی را در بیماران تبیین کرد. در گام دوم، بُعد درک (همراه با تصمیم گیری) توانست ۴۸/۴ درصد خودمراقبتی را در بیماران تبیین کند. سهم بُعد درک در تبین خودمراقبتی به تنهایی ۳ درصد بود.

Indifficial

مطالعه حاضر با هدف تعیین ارتباط سواد سلامت با توانایی خود مراقبتی در بیماران مبتلا به فشارخون بالا انجام شد. یکی از مهم ترین عوامل تعیین کننده در کنترل و درمان فشار خون بالا، رفتارهای خودمراقبتی است. این رفتارها شامل مواردی مانند کنترل مرتب فشار خون، عدم مصرف دخانیات، کاهش مصرف نمک، دوری از استرس و افزایش فعالیت بدنی است.

امتیاز مربوط به ابعاد درک و فهم، ارزیابی و تصمیم گیری و رفتار بوده است که با نتایج مطالعه براتی و همکاران [۲۶] و مطالعه طاووسی و همکاران [۲۷] در این زمینه همخوانی دارد. با توجه به مزمن بودن فرایند بیماری و افزایش سن این بیماران به نظر میرسد درک و فهم فرایند بیماری و آموزشهای ارائه شده در مورد فرایند کنترل و درمان بیماری از مهم ترین ابعاد مرتبط با سطح سواد سلامت آنان است که می تواند در ارتقاء میزان خودمراقبتی آنها نیز نقش بسزایی داشته باشد. همچنین، مطالعه حاضر نشان داده است که بین خودمراقبتی با سواد سلامت و تمامی ابعاد آن به جز بُعد خواندن، همبستگی مثبت و معنی داری وجود داشت؛ یعنی با افزایش سواد سلامت افراد، توان خودمراقبتی آنها نیز افزایش یافته است. نتایج بررسی سهم هریک از ابعاد سواد سلامت در پیش بینی توانایی خودمراقبتی بیماران مبتلا به فشار خون بالا نشان دهنده این بود که دو متغیر تصمیم گیری و رفتار و درک و فهم بیشترین میزان پیش بینی کنندگی در رفتارهای خودمراقبتی را داشته و در مجموع، حدود ۵۰ درصد توان خودمراقبتی را در این بیماران تبیین کرده است. اگرچه در مطالعه پیمان و همکاران [۱۷] رفتارهای خودمراقبتی با سواد سلامت ارتباط نداشت اما در مطالعه براتی و همکاران [۲۶] همسو با نتایج مطالعه حاضر، همبستگی مثبت و معنی داری بین توانایی خودمراقبتی با سواد سلامت و ابعاد مختلف آن گزارش شده است. بنا بر مطالعه فو و همکاران [۲۸] نیز، افزایش سطح سواد بیماران مبتلا به فشار خون بالا ارتباط مستقیمی با بهبود عملکرد آنها در کنترل فشارخون خود در منزل داشت. در مطالعه غفاری فام و همکاران [۲۹] نیز، سواد سلامت به عنوان عاملي مهم در خودمراقبتي بيماران مبتلا به فشار خون بالا و موثر در كنترل فشارخون آنها گزارش شده است. با توجه به بررسی نتایج مطالعات مختلف می توان نتیجه گرفت که افراد با سواد سلامت پایین تر، توانایی کمتری برای انجام رفتارهای خود مراقبتی دارند؛ این امر می تواند در نهایت منجر به اختلال در روند درمان و کنترل بیماری آنها شود. بنابراین، تاکید بر افزایش سواد سلامت مرتبط با بیماری در این افراد ضروری به نظر میرسد. از آنجایی که رفتارهای

[۲۴,۲۵] نتایج مطالعه حاضر نشان داد که میزان خود مراقبتی بیماران دارای فشار خون بالا، بیشتر از حد متوسط بود. پیمان و همکاران [۱۷] در مطالعه ای به بررسی رفتارهای خودمراقبتی در بیماران مبتلا به فشار خون بالا در اصفهان پرداختند. نتایج نشان داد که میزان خودمراقبتی بیماران بالاتر از حد متوسط بود که با نتایج پژوهش حاضر همخوانی داشت. با این وجود، در مطالعه ایزدی راد و همکاران [۲] ميزان خود مراقبتي زنان مبتلا به فشار خون بالا پايين بود. پايين بودن میزان خودمراقبتی در زنان مبتلا به فشار خون بالا را می توان به نقش و مسئولیتهای بیشتر زنان در خانه نسبت به مردان، انجام فعالیتهای ورزشی کمتر و فرصت کمتر زنان برای انجام رفتارهای خود مراقبتی نسبت داد. در پژوهش حاضر، میزان سواد سلامت و ابعاد مختلف آن در واحدهای مورد پژوهش بالاتر از حد متوسط بود. در مطالعه پیمان و همكاران [۱۷] نيز بيشتر واحدهای مورد پژوهش سواد سلامت كافي داشتند. رحمتي و همكاران [۱۶] در مطالعه اي به بررسی رابطه سواد سلامت با تبعیت از رژیمدرمانی در سالمندان مبتلا به فشار خون بالا پرداخته بودند. نتایج آن مطالعه نشان داد که بیش از دوسوم بیماران سواد سلامت مرزی و ناکافی داشتند. این تفاوت می تواند به دلیل سن بالا و تحصیلات پایین بیماران در آن مطالعه باشد، زیرا امروزه با گسترش آگاهی و افزایش دانش افراد درباره بیماریهای مزمن، سواد سلامت افراد نیز در رابطه با فرایند بیماری و نحوه کنترل و مدیریت بیماری خود افزایش یافته است. بالا بودن سواد سلامت در افراد مبتلا به بیماری های مزمن از جمله فشار خون بالا مى تواند منجر به درك بهتر اطلاعات و آموزشهایی شود که مراقبین سلامت ارائه میدهند و درنهایت، موجب افزایش توان خود مراقبتی و کاهش هزینههای درمانی آنها گردد. در پژوهش حاضر، علاوه بر بالا بودن ميزان سواد سلامت بيماران مبتلا به فشار خون بالا، ابعاد مختلف سوادسلامت آنها نيز بالا بوده است. همسو با نتایج پژوهش حاضر، در مطالعه براتی و همکاران [۲۶] نیز تمامی ابعاد سواد سلامت در سطح متوسط و نسبتاً مطلوبی گزارش شد. همچنین، براساس نتایج مطالعه حاضر، بالاترین

ملاحفظات اخلاقي

رعایت دستورالعملهای اخلاقی: به منظور انجام پژوهش پس از کسب مجوز لازم از کمیته اخلاق دانشگاه علوم پزشکی کردستان (IR.MUK.REC.1397.209) و توضیحات لازم در مورد اهداف مطالعه، از واحدهای مورد پژوهش رضایتنامه کتبی آگاهانه اخذ شد.

حمایت مالی: طرح حاضر با حمایت مالی معاونت محترم پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی کردستان انجام شده است. تضاد منافع: نویسندگان در این پژوهش هیچ گونه تضاد منافعی را ذکر نمی کنند.

تشکر و قدردانی: نویسندگان این مقاله بدین وسیله از معاونت محترم پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی کردستان و همچنین از تمامی بیماران شرکت کننده در این پژوهش تشکر و قدردانی می کنند.

خودمراقبتی بیماران براساس اظهارات خود افراد گزارش شده است و می تواند تا حدی با عملکرد آنان در انجام رفتارهای خودمراقبتی مغایرت داشته باشد لذا می توان آن را به عنوان اصلی ترین محدودیت این پژوهش در نظر گرفت. در رابطه با بهبود عملکرد خودمراقبتی این بیماران می توان مداخلات مرتبط با هر کدام از حیطههای سواد سلامت را در پژوهش های آتی بررسی کرد. با توجه به نتایج حاصل از پژوهش انجام شده و همبستگی مستقیم و معنی دار سواد پژوهش انجام شده و همبستگی مستقیم و معنی دار سواد خون بالا، مدنظر قرار دادن سواد سلامت به عنوان یکی از مهم ترین عوامل ارتقاء خودمراقبتی در این بیماران ضروری است. تلاش سیستمهای نظام سلامت در جهت افزایش سطح سواد سلامت بیماران با تدوین و طراحی برنامهها و الگوهای قابل دسترس و قابل اجرا در سطح جامعه در این زمینه الزامی به نظر می رسد.

References

- 1. Fuchs FD, Whelton PK. High blood pressure and cardiovascular disease. Hypertension. 2020;75(2):285-92.
- 2. Izadirad H, Masoudi Gh, Zareban I. Evaluation of efficacy of education program based on BASNEF model on self-care behaviors of women with hypertension. international journal of basic science in medicine. 2014;6(1):42-51. [In Persian]
- 3. Bawazier LA, Sja'bani M, Irijanto F, Zulaela Z, Widiatmoko A, Kholiq A, et al. Association of serum uric acid, morning home blood pressure and cardiovascular risk factors in a population with previous prehypertension: A cross-sectional study. BMJ Open. 2020;10(9):1-11.
- 4. Xiong P, Liu Z, Xiong M, Xie F. Prevalence of high blood pressure under 2017 ACC/AHA guidelines: A systematic review and meta-analysis. J Hum Hypertens. 2021;35(3):193-206.
- 5. Gajraj V, Parmar R, Sharma B, Mishra PK. Effect of shirodhara in the management of essential hypertensiona review article. World J Pharm Res. 2020;9(11):426-32.
- 6. Shanbehzadeh M, Kazemi-Arpanahi H, Arzani-Birgani A, Karimyan A, Mobasheri F. Improving hypertension surveillance from a data management prospective: Data requirements for implementation of population-based registry. J Educ Health Promot. 2020;9:1-8.
- 7. Bayrami Sh, Fathi Y, Mohammadinasab S, Barati M, Mohammadi Y. Relationship between self-care behaviors and quality of life among hypertensive patients visiting comprehensive health centers in Hamadan, Iran. Journal of Education and Community Health. 2017;4(1):20-7. [In Persian]
- 8. Nguyen T-P-L, Nguyen TBY, Nguyen TT, Vinh Hac V, Le HH, Schuilling-Veninga C, et al. Direct costs of hypertensive patients admitted to hospital in vietnam- A bottom-up micro-costing analysis. BMC Health Serv Res. 2014;14:1-8.
- 9. Lukman NA, Leibing A, Merry L. Self-care experiences of adults with chronic disease in Indonesia: An integrative review. Int J Chronic Dis. 2020;2020:1-17.
- 10. Narasimhan M, Allotey P, Hardon A. Self care interventions to advance health and wellbeing: A conceptual framework to inform normative guidance. BMJ. 2019;365:1-4.
- 11. Pourmand Gh, Doshmangir L, Ahmadi A, Noori M, Rezaeifar A, Mashhadi R, et al. An application of the theory of planned behavior to self-care in patients with hypertension. BMC Public Health. 2020;20(1):1-8.

- 12. Patel P, Ordunez P, DiPette D, Escobar MC, Hassell T, Wyss F, et al. Improved blood pressure control to reduce cardiovascular disease morbidity and mortality: The standardized hypertension treatment and prevention project. J Clin Hypertens (Greenwich). 2016;18(12):1284-94.
- 13. Larki A, Tahmasebi R, Reisi M. Factors predicting self-care behaviors among low health literacy hypertensive patients based on health belief model in Bushehr district, South of Iran. Int J Hypertens. 2018;2018:1-7.
- 14. Oh JH, Park E. The impact of health literacy on self-care behaviors among hypertensive elderly. Korean Journal of Health Education and Promotion. 2017;34(1):35-45.
- 15. Mahmoodi H, Dalvand S, Ghanei Gheshlagh R, Kurdi A. A systematic review and meta-analysis of health literacy in the Iranian population: Findings and implications. Shiraz E Med J. 2019;20(4):1-10.
- 16. Rahmati M, Rejeh N, Heravi Karimooi M, Tadrisi D. Investigating the relationship between health literacy and adherence with treatment regimen in the elderly with hypertension. Iranian Journal of Nursing Research. 2018;13(5):15-22. [In Persian]
- 17. Peyman TS, Pirzadeh A, Hasnzadeh A, Mostafavi F. The relationship of self-care behaviors and health literacy in patients with hypertension in Isfahan City, Iran, in 2015-2016. Journal of Health System Research. 2017;13(3):381-7. [In Persian]
- 18. Strijbos RM, Hinnen J-W, van den Haak RFF, Verhoeven BAN, Koning OHJ. Inadequate health literacy in patients with arterial vascular disease. Eur J Vasc Endovasc Surg. 2018;56(2):239-45.
- 19. Costa VRS, Costa PDR, Nakano EY, Apolinario D, Santana ANC. Functional health literacy in hypertensive elders at primary health care. Rev Bras Enferm. 2019;72(suppl 2):266-73.
- 20. Han H-R, Lee H, Commodore-Mensah Y, Kim M. Development and validation of the hypertension self-care profile: A practical tool to measure hypertension self-care. J Cardiovasc Nurs. 2014;29(3):1-16.
- 21. Ghanei Gheshlagh R, Parizad N, Ghalenoee M, Dalvand S, Farajzadeh M, Ebadi A. Psychometric properties of persian version of hypertensioself-care profile in patients with high blood pressure. Koomesh. 2019;21(1):25-32. [In Persian]
- 22. Montazeri A, Tavousi M, Rakhshani F, Azin A, Jahangiri K, Ebadi M, et al. Health literacy for Iranian adults (HELIA): Development and psychometric properties. Payesh. 2014;13(5):589-99. [In Persian]
- 23. Ansari M, Shahdadnejad E, Khalediyan M, Salajegheh M. Survey of health literacy of people referred to the libraries of public libraries foundation. Health Information Management. 2017;14(5):224-7. [In Persian]
- 24. Hussen FM, Adem HA, Roba HS, Mengistie B, Assefa N. Self-care practice and associated factors among hypertensive patients in public health facilities in Harar Town, Eastern Ethiopia: A cross-sectional study. SAGE Open Med. 2020;8:1-9.
- 25. Wondmieneh A, Gedefaw G, Getie A, Demis A. Self-care practice and associated factors among hypertensive patients in Ethiopia: A systematic review and meta-analysis. Int J Hypertens. 2021;2021:1-11.
- 26. Barati M, Bayat F, Asadi Z, Afshari Moshir F, Afshari M. Relationship between health literacy and self-care behaviors in hypertensive patients. Journal of Education and Community Health. 2020;7(2):89-96. [In Persian]
- 27. Tavousi M, Haeri Mehrizi A, Rafiefar Sh, Solimanian A, Sarbandi F, Ardestani M, et al. Health literacy in Iran: Findings from a national study. Payesh. 2016;15(1):95-102. [In Persian]
- 28. Fu SN, Dao MC, Wong CKH, Cheung BMY. The association of health literacy with high-quality home blood pressure monitoring for hypertensive patients in outpatient settings. Int J Hypertens. 2020;2020:1-15.
- 29. Ghaffari-Fam S, Sarbazi E, Ardabili F, Babazadeh T, Darghahi G, Jafaralilou H. The role of health literacy in hypertension control: A cross-sectional study in Iran. Ann Ig. 2020;32(3):263-73.